

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 23 czerwca 2004 r.

w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń²⁾

Na podstawie art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb postępowania:
 - a) przy podejrzeniu afrykańskiego pomoru świń, zwanego dalej „chorobą”,
 - b) przy stwierdzeniu choroby;
- 2) sposób i warunki określania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 134, poz. 1433).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającej przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniającej dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 192, z 20.07.2002).
Dane dotyczące ogłoszenia aktu prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszym rozporządzeniu, dotyczą ogłoszenia tego aktu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

- 3) środki stosowane w celu zwalczania choroby;
- 4) sposób czyszczenia i odkażania;
- 5) warunki i sposób ponownego umieszczania świń w gospodarstwie.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) świnia — zwierzę z rodziny *Suidae*;
- 2) dzik — świnię, która nie jest utrzymywana lub hodowana w gospodarstwie;
- 3) instrukcja diagnostyczna — instrukcję przygotowaną w celu zapewnienia jednolitych procedur diagnozowania choroby, określoną w decyzji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący klasycznego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 143 z 11.06.2003);
- 4) świnia podejrzana o chorobę — świnię, u której za życia lub po śmierci występują objawy kliniczne lub zmiany patologiczne wskazujące na chorobę, lub świnię, co do której powzięto podejrzenie wystąpienia choroby na podstawie wyników badań laboratoryjnych;
- 5) świnia chora lub zakażona — świnię, u której za życia lub po śmierci urzędowy lekarz weterynarii stwierdził chorobę na podstawie objawów klinicz-

nych, zmian patologicznych lub wyników badań laboratoryjnych przeprowadzonych zgodnie z instrukcją diagnostyczną;

- 6) pierwotne ognisko choroby — ognisko choroby bez związku epizootycznego z wcześniej określonymi ogniskami choroby w tym samym regionie;
- 7) gospodarstwo kontaktowe — gospodarstwo, które może mieć związek epizootyczny z ogniskiem choroby albo z gospodarstwem, w którym podejrzewa się chorobę.

§ 3. 1. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu choroby w gospodarstwie podejmuje następujące środki, mające na celu stwierdzenie albo wykluczenie choroby:

- 1) sporządza spis wszystkich świń, z podziałem na kategorie wiekowe, określając liczbę świń padłych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę; dane w spisie uaktualnia się do dnia stwierdzenia albo wykluczenia choroby;
- 2) przeprowadza:
 - a) dochodzenie epizootyczne,
 - b) kontrolę prawidłowości oznakowania świń i prowadzenia księgi rejestracji, które są określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 3) zakazuje:
 - a) wyprowadzania świń z pomieszczeń, w których są przetrzymywane, lub nakazuje przetrzymywanie ich w miejscu wykluczającym kontakt z pozostałymi świniąmi,
 - b) wprowadzania świń do gospodarstwa oraz może zakazać wprowadzania do gospodarstwa lub wyprowadzania z gospodarstwa innych zwierząt;
- 4) nakazuje:
 - a) przeprowadzenie dezynsekcji w gospodarstwie,
 - b) stosowanie określonych przez niego środków dezynfekujących przy wejściach i wyjściach z gospodarstwa oraz z pomieszczeń, w których są przetrzymywane świnią,
 - c) zachowanie zasad higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się choroby, w szczególności odkażanie rąk i obuwia przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące,
 - d) oczyszczenie i odkażenie środków transportu przed opuszczeniem przez nie gospodarstwa.

2. Powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na:

- 1) przemieszczanie:
 - a) osób postronnych do pomieszczeń lub miejsc, w których są przetrzymywane świnią podejrzane o zakażenie lub chorobę,

b) środków transportu do gospodarstwa lub z gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnią podejrzane o zakażenie lub chorobę;

- 2) wnoszenie lub wywożenie z gospodarstwa zwłok świń, mięsa pozyskanego ze świń, materiału biologicznego świń, środków żywienia zwierząt, ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu, które mogłyby przynieść czynnik zakaźny.

3. Dochodzenie epizootyczne, oprócz ustaleń, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ma na celu ustalenie dróg przemieszczania wektorów, którymi są kleszcze z gatunku *Ornithodoros erraticus*, zwane dalej „kleszczami”.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki przewidziane dla zwalczania choroby, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna, w szczególności gdy na obszarze o promieniu 10 km wokół gospodarstwa:

- 1) znajdują się świnią podejrzane o chorobę;
- 2) zagęszczenie świń jest większe niż 800 świń na km².

5. Środki, o których mowa w ust. 1—2, stosuje się do dnia stwierdzenia albo wykluczenia choroby przez powiatowego lekarza weterynarii.

§ 4. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie wyznacza je jako ognisko choroby oraz:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, w tym pobiera, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, reprezentatywną ilość próbek od świń zabitych i wysyła je do badań laboratoryjnych;

2) nakazuje:

- a) niezwłoczne zabicie wszystkich świń,
- b) zniszczenie:
 - zwłok świń,
 - materiału biologicznego świń, pobranego w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w gospodarstwie,
 - mięsa pozyskanego ze świń ubitych w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w tym gospodarstwie w sposób określony w rozporządzeniu 1774/2002/WE z dnia 3 października 2002 r. wprowadzającego przepisy zdrowotne odnoszące się do produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 273 z 10.10.2002),

- c) zniszczenie przedmiotów i substancji, które mogły zostać skażone, w tym środków żywienia zwierząt oraz materiałów jednorazowego użytku, stosowanych w szczególności do zabijania, jeżeli jest niemożliwe ich skuteczne odkażenie,
 - d) czyszczenie i odkażenie, a jeżeli to konieczne także dezynsekcję, pomieszczeń, w których przebywały świnie, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz przedmiotów, sprzętu, ściółki, obornika i gnojowicy, które mogły być skażone;
- 3) wysyła próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych w celu określenia serotypu wirusa choroby — w przypadku pierwotnego ogniska choroby.

§ 5. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od stosowania przepisów § 4 pkt 2 lit. a i c, jeżeli chorobę stwierdzono w laboratorium, ogrodzie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, na którym świnie są utrzymywane do celów naukowych lub do celów związanych z ochroną gatunków lub rzadkich ras hodowlanych.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może, w celu umożliwienia zakończenia tuczu świń, odstąpić od stosowania środków, o których mowa w § 4 pkt 2 lit. a, w stosunku do świń przetrzymywanych w sposób wykluczający przeniesienie czynnika zakaźnego od świń chorych lub zakażonych.

3. Powiatowy lekarz weterynarii określa sposób postępowania w przypadkach, o których mowa w ust. 2.

4. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o wystąpieniu przypadków, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 6. 1. Powiatowy lekarz weterynarii, w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby, pobiera, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, próbki od świń, które były utrzymywane w gospodarstwie kontaktowym.

2. Powiatowy lekarz weterynarii stosuje w gospodarstwach kontaktowych:

- 1) środki, o których mowa w § 3, do dnia wykluczenia choroby;
- 2) środki, o których mowa w § 4, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

§ 7. 1. Powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda, w przypadku wyznaczenia ogniska choroby, określa obszar:

- 1) zapowietrzony o promieniu co najmniej 3 km;
- 2) zagrożony sięgający co najmniej 7 km poza obszar zapowietrzony.

2. Obszar zapowietrzony i zagrożony określa się, uwzględniając:

- 1) wyniki dochodzenia epizootycznego;
- 2) warunki geograficzne i geodezyjne;
- 3) odległości pomiędzy gospodarstwami, w których są utrzymywane świnie;
- 4) drogi przemieszczania świń oraz lokalizacje rzeźni.

§ 8. 1. Powiatowy lekarz weterynarii sporządza w obszarze zapowietrzonym spis gospodarstw, w których są utrzymywane świnie.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w terminie 7 dni od dnia określenia obszaru zapowietrzonego:

- 1) przeprowadza badanie kliniczne wszystkich świń utrzymywanych w gospodarstwach objętych spisem;
- 2) kontroluje prawidłowość prowadzenia księgi rejestracji i oznakowania świń.

§ 9. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w obszarze zapowietrzonym:

- 1) zakazuje:
 - a) wywożenia świń oraz materiału biologicznego świń z gospodarstwa,
 - b) transportu świń po drogach publicznych lub prywatnych, z wyłączeniem dróg w gospodarstwie;
- 2) nakazuje:
 - a) oczyszczenie, odkażenie, a jeżeli jest to konieczne, także dezynsekcję środków transportu oraz sprzętu używanego do transportu:
 - zwierząt,
 - tusz,
 - środków żywienia zwierząt,
 - nawozów naturalnych,
 - przedmiotów,które mogą spowodować szerzenie choroby,
 - b) zachowanie zasad higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się choroby, w szczególności odkażanie rąk i obuwia przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące,
 - c) niezwłoczne powiadomienie go przez posiadaczy świń o wszystkich przypadkach padłych lub chorych świń w gospodarstwie.

2. Powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na:

- 1) przywożenie do gospodarstwa lub wywożenie z gospodarstwa zwierząt innych niż świnie;
- 2) ponowne użycie środka transportu po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a.

3. Przepisu ust. 1 pkt 1 lit. b nie stosuje się do drogowego lub kolejowego tranzytu świń bez rozładunku

lub postojów w obszarze zapowietrzonym, a także do transportu świń pochodzących spoza obszaru zapowietrzonego, przewożonych w celu niezwłocznego dokonania ich uboju w rzeźni znajdującej się na tym obszarze.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może, po upływie 40 dni od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i odkażania, wyrazić zgodę na wywóz świń z gospodarstwa do:

- 1) wyznaczonej przez niego rzeźni w celu niezwłocznego dokonania ich uboju, przy czym, jeżeli jest to możliwe, powinna to być rzeźnia znajdująca się w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym; tusze świń przetwarzają się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) innych miejsc znajdujących się w obszarze zapowietrzonym; przepis § 5 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę, o której mowa w ust. 4, jeżeli:

- 1) przeprowadził badanie kliniczne świń, w tym wszystkich świń, które mają być wywiezione, obejmujące zwłaszcza dokonanie pomiaru temperatury ich ciała, oraz sprawdził prawidłowość prowadzenia księgi rejestracji i oznakowania świń;
- 2) pobrał od świń przeznaczonych do uboju lub zabicia, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, próbki do badań w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby;
- 3) na podstawie badań, o których mowa w pkt 1 i 2, nie stwierdzono choroby.

6. Jeżeli powiatowy lekarz weterynarii wyraził zgodę, o której mowa w ust. 4:

- 1) świnie przewozi się w zaplombowanych przez powiatowego lekarza weterynarii środkach transportu;
- 2) po zakończeniu transportu środki transportu i sprzęt użyte do transportu świń niezwłocznie czyszczy się i odkaża.

7. Jeżeli została wydana zgoda, o której mowa w ust. 4 pkt 1:

- 1) powiatowy lekarz weterynarii, który wydał zgodę, informuje powiatowego lekarza weterynarii, właściwego ze względu na miejsce położenia rzeźni, o zamiarze przywozu świń;
- 2) powiatowy lekarz weterynarii, właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni, informuje o przybyciu świń do rzeźni powiatowego lekarza weterynarii, który wydał zgodę.

8. W rzeźni:

- 1) świnie, o których mowa w ust. 4 pkt 1, są przetrzymywane i poddawane ubojowi oddzielnie od innych świń;

2) powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza badanie przed- i poubojowe, ze szczególnym uwzględnieniem występowania u badanych świń oznak choroby.

9. Mięso świń, o których mowa w ust. 4 pkt 1, jest:

- 1) oznakowane znakiem określonym w przepisach dyrektywy 72/461/EWG z dnia 12 grudnia 1972 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzspółnotowy świeżym mięsem (Dz. Urz. WE L 302 z 31.12.1972) lub
- 2) przetwarzane w zakładzie wyznaczonym przez powiatowego lekarza weterynarii, w sposób określony w przepisach, o których mowa w pkt 1;
- 3) przewożone w środkach transportu zaplombowanych przez powiatowego lekarza weterynarii, w przypadku transportu do zakładu, o którym mowa w pkt 2.

§ 10. Powiatowy lekarz weterynarii, po upływie 40 dni od dnia określenia obszaru zapowietrzonego, na wniosek posiadacza świń, biorąc pod uwagę warunki, w jakich zwierzęta są utrzymywane, może wyrazić zgodę na wywóz świń z gospodarstwa do:

- 1) wyznaczonej przez niego rzeźni w celu niezwłocznego dokonania ich uboju, przy czym, jeżeli jest to możliwe, powinna to być rzeźnia znajdująca się w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym; tusze świń przetwarzają się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) zakładu zajmującego się przetwarzaniem ubocznych produktów zwierzęcych, w którym świnie są zabijane, a ich zwłoki niszczone w sposób określony w § 4 pkt 2 lit. b);
- 3) innych miejsc znajdujących się w obszarze zapowietrzonym; przepis § 5 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 11. 1. Przepisy § 9 i 10 stosuje się w obszarze zapowietrzonym co najmniej do dnia:

- 1) oczyszczenia i odkażenia przeprowadzonego we wszystkich ogniskach choroby;
- 2) poddania świń we wszystkich gospodarstwach badaniom klinicznym i laboratoryjnym, przeprowadzonym zgodnie z instrukcją diagnostyczną, w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby.

2. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadza się po upływie 45 dni od dnia ukończenia wstępnego czyszczenia i odkażania we wszystkich ogniskach choroby.

3. Powiatowy lekarz weterynarii może podjąć decyzję o skróceniu okresów, o których mowa w ust. 2, § 9 ust. 4 i § 10, do 30 dni, jeżeli zgodnie z instrukcją diagnostyczną zastosowano intensywne programy pobierania próbek i przeprowadzono badania, na podstawie których wykluczono chorobę w gospodarstwie.

§ 12. 1. W obszarze zagrożonym:

- 1) urzędowy lekarz weterynarii sporządza spis wszystkich gospodarstw, w których są utrzymywane świnie;
- 2) przepisy § 9 ust. 1 i 3—9 oraz § 11 stosuje się odpowiednio.

2. Powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na przywożenie do gospodarstwa znajdującego się w obszarze zagrożonym lub wywożenie z tego gospodarstwa zwierząt innych niż świnie w okresie 7 dni od dnia utworzenia obszaru zagrożonego.

3. W obszarze zagrożonym termin, o którym mowa w:

- 1) § 9 ust. 4 — wynosi 30 dni;
- 2) § 11 ust. 2 — wynosi 40 dni.

4. W obszarze zagrożonym powiatowy lekarz weterynarii może podjąć decyzję o skróceniu:

- 1) okresu, o którym mowa w § 9 ust. 4 — do 21 dni;
- 2) okresu, o którym mowa w § 10 — do 30 dni;
- 3) okresu, o którym mowa w § 11 ust. 2 — do 20 dni.

§ 13. 1. Czynności związane z czyszczeniem, odkażaniem i dezynsekcją są przeprowadzane pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii.

2. Sposoby przeprowadzania czyszczenia i odkażania są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, o którym mowa w § 4:

- 1) odbywa się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) może nastąpić po upływie 40 dni od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania w gospodarstwie;
- 3) powinno uwzględniać rodzaj gospodarowania praktykowany w danym gospodarstwie.

2. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, w którym świnie są utrzymywane na otwartym terenie, rozpoczyna się od wprowadzenia świń, które zostały zbadane i nie wykryto u nich przeciwciał wirusa choroby lub które pochodzą z gospodarstw nieobjętych ograniczeniami związanymi z chorobą.

3. Powiatowy lekarz weterynarii po upływie 45 dni od dnia ponownego umieszczenia świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 2, pobiera od tych świń próbki i przeprowadza, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, badania na obecność przeciwciał wirusa choroby.

4. Pełne ponowne umieszczenie świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 2, jest dopuszczalne, jeżeli badania, o których mowa w ust. 3, nie wykazały u żadnej ze świń przeciwciał wirusa choroby.

5. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwach innych niż gospodarstwa, o których mowa w ust. 2:

- 1) przeprowadza się w sposób określony w ust. 2—4 albo
- 2) polega na całkowitym odnowieniu stada z zachowaniem następujących warunków:
 - a) wszystkie świnie zostaną przywiezione z gospodarstw nieobjętych ograniczeniami związanymi z chorobą,
 - b) proces ponownego umieszczania świń nie może trwać dłużej niż 20 dni,
 - c) po upływie 45 dni od ostatniego dnia terminu, o którym mowa w lit. b, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki od świń przywiezionych i przeprowadza, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, badania na obecność przeciwciał wirusa choroby.

6. Powiatowy lekarz weterynarii, uwzględniając sytuację epizootyczną, może wyrazić zgodę na inny sposób ponownego umieszczania świń w gospodarstwie, o którym mowa w § 4, jeżeli upłynęło sześć miesięcy od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania w tym gospodarstwie.

7. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, w którym wystąpienie choroby było związane z obecnością kleszczy, może nastąpić po upływie 6 lat od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania w tym gospodarstwie, chyba że:

- 1) usunięto kleszcze w gospodarstwie lub
- 2) obecność kleszczy nie spowoduje rozprzestrzenienia się wirusa choroby.

8. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 7, odbywa się w sposób określony w ust. 2, przy czym:

- 1) żadna świnia nie powinna opuścić gospodarstwa przed ukończeniem pełnego ponownego umieszczenia świń;
- 2) powiatowy lekarz weterynarii, po 60 dniach od ostatniego dnia wprowadzania świń, pobiera próbki od tych świń i przeprowadza, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, badania na obecność przeciwciał wirusa choroby;
- 3) proces pełnego ponownego umieszczenia świń w gospodarstwie uważa się za zakończony, jeżeli badania, o których mowa w pkt 2, nie wykazały u żadnej ze świń obecności przeciwciał wirusa choroby.

§ 15. Niedopuszczalne jest przemieszczanie świń poza gospodarstwo, o którym mowa w § 14 ust. 2 i 5, przed uzyskaniem negatywnych wyników badań serologicznych.

§ 16. Przepisów § 3—6 oraz § 8—14 nie stosuje się do przypadków podejrzenia lub stwierdzenia choroby:

- 1) w rzeźni lub w środkach transportu;
- 2) u dzików.

§ 17. 1. Powiatowy lekarz weterynarii podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu stwierdzenie albo wykluczenie choroby, jeżeli istnieje podejrzenie choroby w rzeźni lub w środkach transportu.

2. W przypadku stwierdzenia choroby w rzeźni lub w środkach transportu powiatowy lekarz weterynarii:

1) nakazuje:

- a) niezwłoczne zabicie wszystkich świń,
- b) zniszczenie mięsa i ubocznych produktów:
 - pochodzących ze świń podejrzanych o zakażenie lub o chorobę lub chorych, lub zakażonych,
 - skażonych albo podejrzanych o skażenie,
- c) oczyszczenie i odkażenie budynków, wyposażenia oraz środków transportu;

2) przeprowadza dochodzenie epizootyczne;

3) poddaje izolat wirusa choroby badaniom laboratoryjnym, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, w celu określenia serotypu wirusa;

4) zakazuje wprowadzenia do rzeźni lub środków transportu zwierząt przeznaczonych do uboju lub transportu, przed upływem co najmniej 24 godzin od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania.

3. W przypadku stwierdzenia choroby w rzeźni lub w środkach transportu stosuje się środki, o których mowa w § 4, w gospodarstwach:

1) z których pochodzą:

- a) świnie podejrzane o zakażenie lub o chorobę lub chore lub zakażone,
- b) tusze świń, o których mowa w lit. a,
- c) skażone tusze świń,

2) kontaktowych w stosunku do gospodarstw, o których mowa w pkt 1

— z wyłączeniem przypadku, gdy na podstawie dochodzenia epizootycznego powiatowy lekarz weterynarii stwierdzi konieczność zastosowania innych środków.

§ 18. 1. Powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu choroby u dzików:

1) powiadamia o tym fakcie posiadaczy świń i myśliwych;

2) podejmuje czynności mające na celu stwierdzenie albo wykluczenie choroby, w szczególności przeprowadza badanie laboratoryjne próbek pobranych ze wszystkich odstrzelonych lub padłych dzików.

2. Powiatowy lekarz weterynarii niezwłocznie po stwierdzeniu choroby u dzików na obszarze, na którym nie stosuje się środków zwalczania choroby u dzików, podejmuje następujące środki:

1) powołuje grupę ekspertów, w skład której wchodzi lekarze weterynarii, myśliwi, biolodzy i epidemiolodzy, której zadaniem jest współpraca w zakresie:

- a) analizy sytuacji epizootycznej i określenia obszaru zapowietrzonego,
- b) ustanowienia środków stosowanych na obszarze zapowietrzonym, w tym zakazu polowań i karmienia dzików,
- c) sporządzenia planu zwalczania choroby,
- d) przeprowadzania kontroli w celu oceny skuteczności podjętych środków;

2) przeprowadza badania:

- a) wszystkich świń chorych oraz padłych,
- b) wszystkich dzików odstrzelonych lub padłych
 - zgodnie z instrukcją diagnostyczną, w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby;

3) wysyła próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych, w celu określenia serotypu wirusa choroby;

4) nakazuje:

- a) posiadaczom świń sporządzenie oraz uaktualnianie spisu wszystkich świń, z podziałem na kategorie wiekowe; w gospodarstwach, w których świnie są utrzymywane na otwartym terenie, pierwszy spis przeprowadza się na podstawie danych szacunkowych,
- b) używanie określonych przez niego środków dezynfekujących, przy wejściach i wyjściach z gospodarstwa oraz z pomieszczeń, w których są przetrzymywane świnie,
- c) stosowanie przez osoby mające kontakt z dzikami środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się choroby, w tym odkażanie rąk i obuwia,
- d) zniszczenie, w sposób określony w § 4 pkt 2 lit. b, zwłok dzików oraz mięsa i ubocznych produktów pochodzących od dzików, u których wyniki badań, o których mowa w pkt 3, były pozytywne;

5) zakazuje:

- a) wyprowadzania świń z pomieszczeń, w których są przetrzymywane, lub nakazuje przetrzymywanie ich w miejscu wykluczającym kontakt z dzikami żyjącymi na wolności,
- b) wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa zwłok dzików, mięsa i ubocznych produktów pochodzących od dzików oraz materiałów lub przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem choroby,
- c) wykorzystywania materiału biologicznego świń do handlu;

6) wyraża zgodę na przywożenie do gospodarstwa i wywożenie z gospodarstwa świń.

§ 19. 1. Powiatowy lekarz weterynarii kontroluje występowanie kleszczy w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, oraz w ich otoczeniu, w przypadku podejrzenia, że wystąpienie choroby było związane z obecnością kleszczy, w sposób, który jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia obecności kleszczy w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, lub w ich otoczeniu:

- 1) przeprowadza badania laboratoryjne w celu stwierdzenia albo wykluczenia obecności wirusa choroby u kleszczy;
- 2) określa środki kontroli obecności kleszczy w gospodarstwie i w jego otoczeniu.

3. Powiatowy lekarz weterynarii, jeżeli jest to konieczne, zakazuje utrzymywania zwierząt innych niż świnię przez co najmniej 6 lat od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania w gospodarstwie, w przypadku stwierdzenia obecności kleszczy w tym gospodarstwie oraz braku możliwości ich kontroli.

4. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o wystąpieniu przypadków, o których mowa w ust. 3.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. (poz. 1658)

Załącznik nr 1

SPOSOBY PRZEPROWADZANIA CZYSZCZENIA I ODKAŻANIA

1. Powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) określa środki dezynfekujące, które będą użyte w celu zniszczenia wirusa choroby, oraz ich stężenia, uwzględniając:
 - a) skuteczność ich działania,
 - b) charakterystykę budynków, środków transportu lub przedmiotów, które mają być poddane odkażaniu;
- 2) określa parametry techniczne dla stosowania środków czyszczących i dezynfekujących, w szczególności ciśnienie, minimalną temperaturę i czas oddziaływania, mając na względzie zalecenia producenta;
- 3) określa sposób usunięcia wody używanej do czyszczenia, mając na względzie uniemożliwienie rozprzestrzenienia się wirusa choroby;
- 4) prowadzi dokumentację dotyczącą przeprowadzonych czynności związanych z czyszczeniem i odkażaniem.

2. Czyszczenie i odkażanie obejmuje w szczególności:

- 1) spryskanie środkami dezynfekującymi wszystkich miejsc, w których były utrzymywane świnię, oraz nasączenie tymi środkami legowisk i ściółki;
- 2) usunięcie nawozu naturalnego i ściółki oraz poddanie ich obróbce w celu zniszczenia wirusa choroby;
- 3) demontaż lub usunięcie sprzętu i wyposażenia z pomieszczeń, w których były utrzymywane świnię;
- 4) szorowanie powierzchni, które następnie poddaje się odkażaniu;
- 5) usunięcie tłuszczu i brudu ze wszystkich odkażanych powierzchni przy użyciu środków odtłuszczających oraz zmycie ich wodą;

- 6) zmywanie odkażanych powierzchni przy użyciu pod ciśnieniem środków dezynfekujących oraz pozostawienie tych środków na odkażanych powierzchniach przez okres zalecany przez producenta, jednak nie krócej niż przez 24 godziny; zmywanie przeprowadza się w sposób uniemożliwiający skażenie wcześniej zmywanych powierzchni;
- 7) zmywanie odkażanych powierzchni polegające na użyciu wody pod ciśnieniem, po upływie okresu, o którym mowa w pkt 6;
- 8) zniszczenie sprzętu, o którym mowa w pkt 3, oraz innego sprzętu, który mógł zostać skażony — jeżeli jego oczyszczenie lub odkażenie jest niemożliwe.

3. Obróbka, o której mowa w ust. 2 pkt 2, polega na:

- 1) w przypadku obornika i ściółki:
 - a) kopcowaniu przez co najmniej 42 dni, w celu biotermicznego odkażenia, po uprzednim spryskaniu środkami dezynfekującymi albo
 - b) zniszczeniu przez spalanie lub zakopanie;
- 2) w przypadku gnojowicy — przechowywaniu, co najmniej przez 42 dni od dnia ostatniego dodania zakażonego materiału; powiatowy lekarz weterynarii może zezwolić na skrócenie okresu przechowywania gnojowicy, jeżeli została poddana innej obróbce zapewniającej zniszczenia wirusa.

4. Sposoby przeprowadzania wstępnego czyszczenia oraz odkażania:

- 1) przed przystąpieniem do zabijania świń podejmuje się czynności niezbędne do wykluczenia lub ograniczenia rozprzestrzeniania wirusa choroby, w szczególności zaopatruje się osoby dokonujące czyszczenia lub odkażania w sprzęt służący do przeprowadzenia odkażania i odpowied-

- nią ilość odzieży ochronnej oraz wyłącza się wentylację w pomieszczeniu, w którym świnie są zabijane;
- 2) wstępne czyszczenie i odkażanie przeprowadza się niezwłocznie po zabiciu wszystkich świń;
 - 3) sprzęt używany przy zabijaniu świń czyści się i odkaża;
 - 4) zwłoki zabitych świń odkaża się poprzez spryskanie ich środkami dezynfekującymi;
 - 5) krew oraz części zwłok pozostałe w miejscu zabicia świń powinny być zebrane i zniszczone wraz ze zwłokami;
 - 6) niezwłocznie po usunięciu świń z miejsc, w których były one utrzymywane lub zabijane, miejsca te czyści się i odkaża w sposób określony w ust. 2.
5. Po upływie siedmiu dni od dnia ukończenia wstępnego czyszczenia i odkażania dokonuje się końcowego czyszczenia i odkażania polegającego na wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 5—7.
6. Powiatowy lekarz weterynarii może ustanowić szczególne sposoby czyszczenia i odkażania w przypadku gospodarstw, w których świnie są utrzymywane na otwartym terenie.

Załącznik nr 2

SPOSOBY PRZEPROWADZANIA KONTROLI WYSTĘPOWANIA KLESZCZY

1. Kontrolę występowania kleszczy przeprowadza się w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, oraz w ich otoczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc zacienionych i wilgotnych.
2. Kontrola występowania kleszczy polega na:
 - 1) pobraniu z podłoża, szczelin lub pęknięć ścian, za pomocą szczoteczki lub innych narzędzi, próbki piasku, gleby i pyłu; pobrany materiał przesiewa się; w przesianym materiale poszukuje się larw kleszczy przy użyciu szkła powiększającego;
 - 2) umieszczeniu pułapek zawierających CO₂ w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, w miejscach zacienionych; zaleca się umieszczenie pułapek w nocy; obecność kleszczy w pułapkach sprawdza się po kilku godzinach.